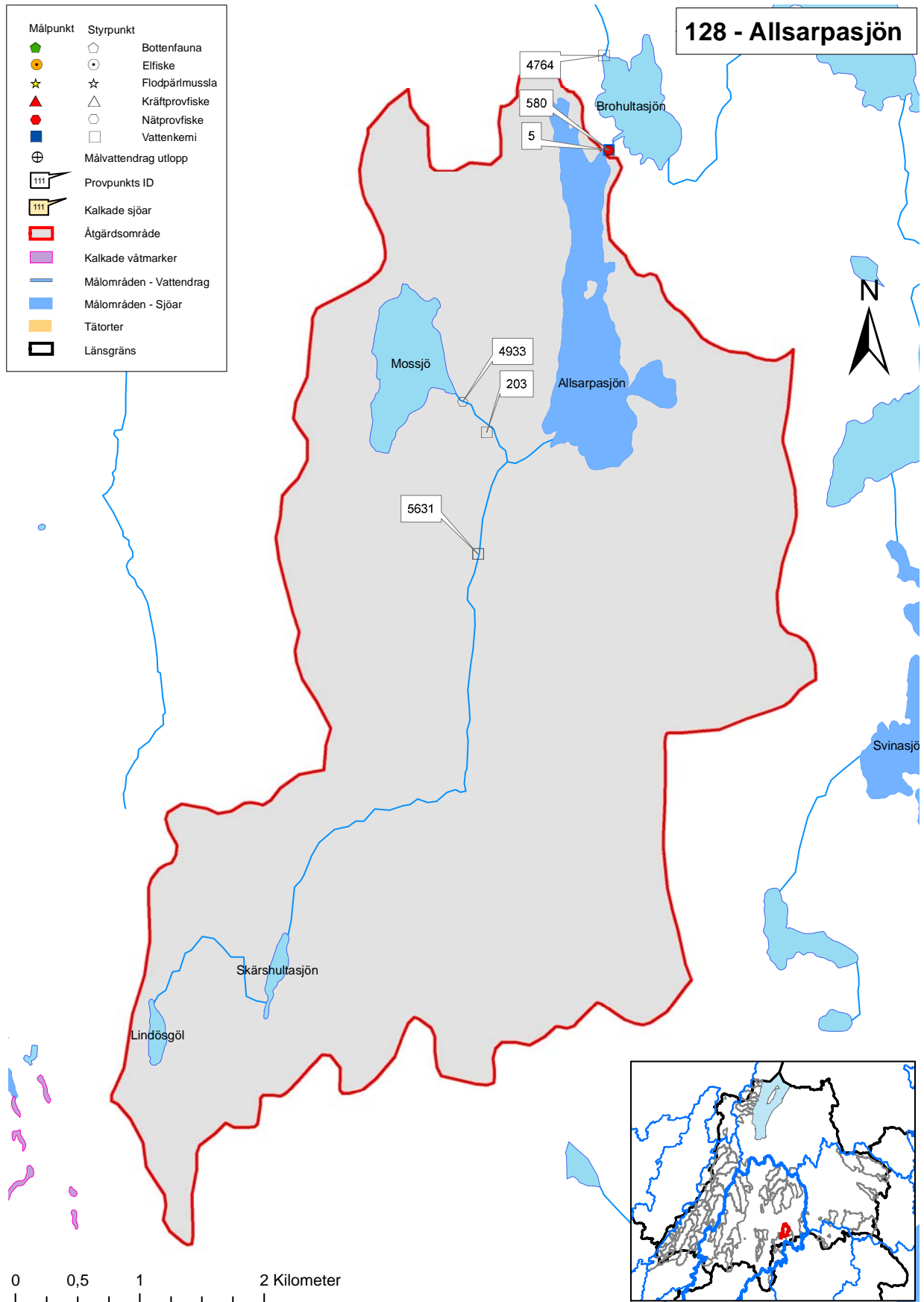

Åtgärdsområde 128 Allsarpasjön **Sävsjö** **Lagan**

Yta (km²): 27,3

Målpunkt	Styrpunkt	
		Bottenfauna
		Elfiske
		Flodpärlmussla
		Kräftprovfiske
		Nätprovfiske
		Vattenkemi
		Målvattendrag utlopp
		Provpunkts ID
		Kalkade sjöar
		Åtgärdsområde
		Kalkade våtmarker
		Målområden - Vattendrag
		Målområden - Sjöar
		Tätorter
		Länsgrens

128 - Allsarpasjön

Beskrivning

Åtgärdsområdet ingår i Lagans vattensystem och omfattar ett 27 km² stort område med några få sjöar. Området ligger mellan sjön Rusken och samhället Stockaryd. De största sjöarna i området är Allsarpasjön och Mossjö. Längs Allsarpasjöns östra strand ringlar en av kommunens största rullstensåsar fram. Öster om rullstensåsen är ett våtmarkskomplex beläget som består av en öppen sluttande mosse som övergår i gungfly där den får kontakt med sjön. I den södra delen av området finns några små sjöar/gölar. Omgivningen består annars av skogsmark med inslag av myr- och odlingsmark.

Motiv och mål

I norra delarna av åtgärdsområdet finns häckande storlom. Lake finns i Allsarpasjön. Allsarpasjön och Mossjö ingår i Allsarpasjöns fiskevårdsområde.

Tabell: Målområden

ID	Målområde	Motiv	Skydds-status	Förekomst av försurningskänsliga arter	Kemiskt mål (pH)
Delområde Allsarpasjön					
12801	Allsarpasjön	Upplåtet fritidsfiske, storlom, lake, mört (försurningskänslig)		Mört	6,0

Försurning

Innan kalkningen påbörjades 1989 låg pH-värdet i tillflödena till Allsarpasjön på cirka 5,4. Beräkningar visar att sjön skulle klara måluppfyllelse utan kalkning. Äldre beräkningar visade dock att pH kunde sjunka till 5,6 utan kalkning. Viss försiktighet vid revidering av kalkmängder bör iaktas.

Övrig påverkan

Kvicksilverhalten mättes 1993 i Mossjö och visade på en hög halt (0,75 mg Hg/kg vv).

Tabell: Ekologisk status H=Hög, G=God, M=Måttlig, O=Otillfredställande, D=Dålig

Sjö/vattendrag	Ekologisk status	Botten fauna	Fisk	Kiselalger/Växtplankton	Näringsämnen	Försurning
Allsarpasjön	G	-	G	-	-	G

Kalkning

Kalkningsåtgärderna i området har utförts genom sjö- och våtmarkskalkning. Kalkningen påbörjades 1989 men har sedan 1994 endast utförts genom sjökalkning. Kalkningsstrategi har varit att kalkning av samtliga sjöar genomförs årligen (1).

Vid revideringen inför 2007 gick Mossjö över till att kalkas varje år och kalkningen i Allsarpasjön upphörde. 2011 justerades kalkmängden i Mossjön genom en liten minskning. Från 2015 är kalkningen vilande i åtgärdsområdet.

Tabell: Planerad kalkdosering 2015-2018 och försurningsbedömning per målområde

ID	Målområde	Areal (ha)	Längd (km)	Aro (ha)	Arealdos (kg/ha/år) doserare sjö våtmark	Volymdos (g/m ³)	Lägsta pH	pH okalk	d pH
Delområde Allsarpasjön		Avrinning: 11 l/s/km²							
12801	Allsarpasjön	220		2 730			5,4	6,10	0,42

Tabell: Genomförd och planerad kalkning (spridda mängder 2007-2014, planerade mängder 2015-2017)

Delområde 128 Allsarpasjön				Huvudman: Sävsjö								Statsbidragsprocent: 85				
Sjöd	Namn	Koordinater	Oms tid (år)	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	Metod	Kalkmedel
Sjökalkning																
098380	Lindösgöl	634393 141813	0,4	2	2	2	2	2	2	2	2				FLYG	Optimix
098378	Gastagölen	634316 141861		1	1	1	1	1	1	1	1				FLYG	Optimix
098377	Tångagöl	634326 141889		1	1	1	1	1	1	1	1				FLYG	Optimix
098376	Skärshultasjön	634450 141923		3	3	3	3	3	3	3	3				FLYG	Optimix
098375	Mossjö	634875 142066	1,8	6	6	6	6	5	5	5	5				FLYG	Optimix
098371	Allsarpasjön	635076 142186	0,0												BÅT	
Summa Sjökalkning				13	13	13	13	12	12	12	12					
Totalt:				13	13	13	13	12	12	12	12					

Effektuppföljning

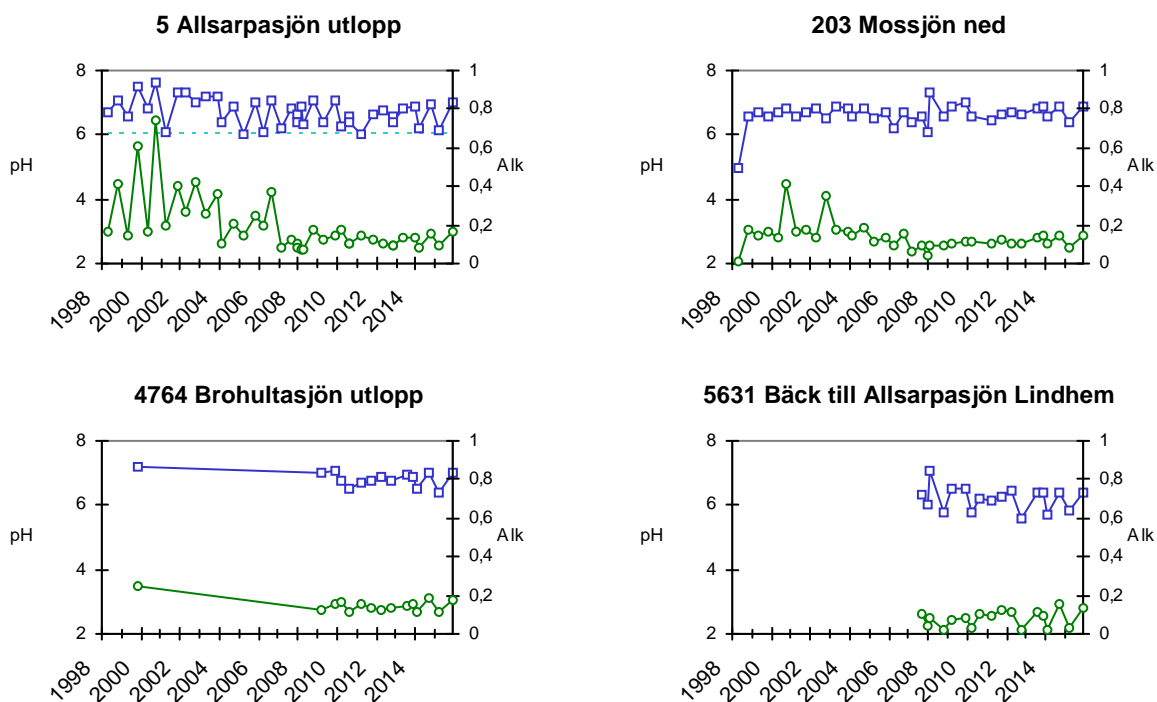
Tabell: Planerad effektuppföljning

ID	Lokal	Koordinater	Undersökning	Frekvens	Nästa	Kategori
Delområde Allsarpasjön						
580	Allsarpasjön helsjö	635076 142186	Nätprovfiske	1/10	2020	Mål
4933	Mossjö Helsjö	634875 142066	Nätprovfiske	okänd		
5631	Bäck till Allsarpasjön Lindhem	634752 142077	Vattenkemi Aluminium	2/1	2015	Styr
5	Allsarpasjön utlopp	635076 142186	Vattenkemi3	2/1	2015	Mål
4764	Brohultasjön utlopp	635152 142183	Vattenkemi3	2/1	2015	Styr
5631	Bäck till Allsarpasjön Lindhem	634752 142077	Vattenkemi3	2/1	2015	Styr
203	Mossjön ned	634850 142085	Vattenkemi3	2/1	2015	Styr

Resultat vattenkemi

pH-målet för Allsarpasjön är uppfyllt. Allsarpasjön slutade kalkas 2007 på grund av sin korta omsättningstid. Trots det klarar den pH-målet. Lokalen Brohultasjön utlopp ligger nedströms åtgärdsområdet och provtas för att provtagningen på lokalen "Allsarpasjön utlopp" ibland inte är representativt för sjön, då vattnet kan rinna "baklänges".

Analys av oorganiskt aluminium påbörjades 2009 i Bäck till Allsarpasjön.

5631 Bäck till Allsarpasjön Lindhem

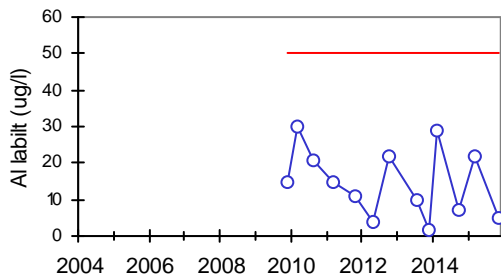

Diagram: Vattenkemi Teckenförklaring: Blåa fyrkanter = pH, blå streckad linje = pH-målet, gröna ringar = alkalinitet, blåa ringar = organiskt labilt aluminium, röd linje = gränsvärde för aluminium

Resultat bottenfaunaundersökningar

Inom åtgärdsområdet har bottenfauna tidigare undersökts i den bäck som rinner till Allsarpasjön på lokalen Strömsdal. Bottenfaunan på denna lokal var inte någon målpunkt, men undersöktes sju gånger mellan åren 1986 och 2008. Vid undersökningen 2005 var artantalet lågt. Antalet sländarter var få och tålga mot försurning. Av försurningskänsliga grupper saknades bäckvattenbaggar, iglar och snäckor. Musslor fanns och en signalkräfta noterades för första gången. Lokalen bedömdes 2005 vara starkt försurningspåverkad, liksom 2004. Från 1998 till 2001 var lokalen betydligt påverkad av försurning (2). Vid den senaste undersökningen 2008 hade den försurningskänsliga gruppen bäckbaggar tillkommit på lokalen. Även låga tätheter av en mer känslig nattslända noterades. Med utgångspunkt för dessa fynd bedömdes lokalen till att vara betydligt påverkad av försurning vilket är en förbättring jämfört med tidigare år (3).

Bäck till Allsarpasjön, Strömsdal

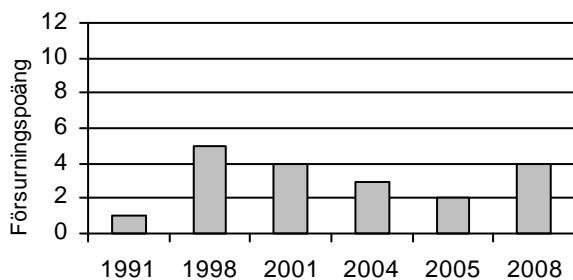

Diagram. Försurningsindex bottenfauna enligt Henriksson och Medin 1990.

>7 poäng = Obetydlig försurningspåverkan, 6-7 p = Måttlig, 4-6 p = Betydlig och <4 p Stark eller mycket stark påverkan.

Resultat elfiskeundersökningar

Inga elfiskeundersökningar genomförs inom åtgärdsområdet med avseende på effektuppföljning.

Resultat nätprovfisken

Inom åtgärdsområdet sker nätprovfiske i två sjöar, Allsarpasjön och Mossjö. Allsarpasjön har varit föremål för nätprovfisket vid två tillfällen vilket skett 2000 och 2010. Totalt fångades 6 arter vid undersökningen 2000 vilka utgjordes av abborre, benlöja, braxen, gädda, mört och sarv. Beståndet av mört bedömdes som rikligt, men småvuxet där flera olika åldersklasser fanns representerade. Tillgången på 1-åriga individer var låg, men berodde med största sannolikhet på hög mellanartskonkurrens då sjön dominerades av abborre jämte mört. Sammantaget visade mörtbeståndet inga tecken på reproduktionsstörningar. Sjön bedömdes opåverkad av försurning (4). Vid provfisket 2010 fångades inga årsyngel av mört, men beståndet ser i övrigt välmående ut och försurning utgör troligtvis inte något hinder för reproduktion i sjön. Inga åldersprover togs, men troligtvis var mörtarna av de lägre åldersklasserna fjolårsyngel eller ett år äldre. Föryngringen hos abborre var god och drygt 60% av fångsten utgjordes av årsyngel. Sjön bedömdes även denna gång som opåverkad av försurning (5).

Mossjön är provfiskad vid ett tillfälle, 2002. I sjön fångades två arter, abborre och mört.

Tabell. Genomförda nätprovfisken i åtgärdsområdet.

Sjö nr	Sjönamn	Koordinater	Datum	Antal fångade arter	F/A (g) alla arter	F/A (st) mört	Minsta mört (mm)
098371	Allsarpasjön	635076 142186	2000-07-27	6	2791	61,3	40
098371	Allsarpasjön	635076 142186	2010-07-15	10	2299	31,6	90
098375	Mossjö	634875 142066	2002-07-08	2	639	5,9	85

Resultat övriga undersökningar

Inga övriga undersökningar genomförs inom åtgärdsområdet med avseende på effektuppföljning.

Biologisk återställning

Förslag till förändringar

Beräkningar indikerar att måluppfyllelsen troligen kan klaras utan kalkning i Allsarpasjön. Kalkningen kan från 2015 läggas vilande i åtgärdsområdet. Effektuppföljningen får visa om eller när kalkningen behöver återupptas. När kalkeffekten ebbat ut och risken för återförsurning är över kan åtgärdsområdet avslutas och effektuppföljningen upphöra.

Referenser

- 1 Unger S. Kalkningar i Sävsjö kommun 2000-2002. Länsstyrelsen meddelande 2003:51
- 2 Unger S, m.fl. Kalkningar i Lagan och Helgeån. Länsstyrelsen meddelande 2007:43
- 3 Henricsson A. Medins Biologi AB. Bottenfauna i Jönköpings län 2008. Länsstyrelsen meddelande 2009:19
- 4 Nydén T. Provfiske i Jönköpings län 2000. Länsstyrelsen meddelande 2001:19
- 5 Alenius B. Nätprovfiske i Jönköpings län 2010. Länsstyrelsen meddelande 2011:33

